PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 27. února 2014,

kterým se povoluje odchylka požadovaná Irskem podle směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů

(oznámeno pod číslem C(2014) 1194)

(Pouze anglické znění je závazné)

(2014/112/EU)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na směrnici Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů [1], a zejména na přílohu III bod 2 třetí pododstavec uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Pokud se množství statkových hnojiv, které členský stát zamýšlí použít na hektar za rok, liší od množství stanoveného v první větě druhého pododstavce bodu 2 přílohy III směrnice 91/676/EHS a v písm. a) uvedeného pododstavce, musí být určeno tak, aby neohrozilo dosažení cílů uvedených v článku 1 uvedené směrnice, a musí být zdůvodněno na základě objektivních kritérií, jakými jsou v tomto případě např. dlouhé vegetační období a plodiny s vysokou spotřebou dusíku.

(2) Dne 22. října 2007 přijala Komise rozhodnutí 2007/697/ES, kterým se povoluje odchylka požadovaná Irskem podle směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů [2], umožňující za určitých podmínek používání statkových hnojiv do výše 250 kg dusíku na hektar za rok v zemědělských podnicích s nejméně 80 % podílem pastvin v souvislosti s irským akčním programem provedeným prostřednictvím Evropských společenství *(Good Agricultural Practice for Protection of waters) Regulations 2006* (Statutory Instrument No 378 z roku 2006), s datem ukončení platnosti 17. července 2010.

(3) Dne 24. února 2011 přijala Komise rozhodnutí 2011/127/EU [3] o změně rozhodnutí 2007/697/ES a o prodloužení odchylky do 31. prosince 2013 v souvislosti s irským akčním programem provedeným prostřednictvím Evropských společenství *(Good Agricultural Practice for Protection of waters) Regulations 2010* (Statutory Instrument No 610 z roku 2010).

(4) Odchylka povolená rozhodnutím 2007/697/ES ve znění rozhodnutí 2011/127/EU se v roce 2012 týkala 5 093 zemědělských podniků, což odpovídá přibližně 3,34 % z celkového počtu podniků zabývajících se pastvou dobytka, 11,44 % z celkového počtu velkých dobytčích jednotek a 5,19 % z celkové čisté zemědělské plochy.

(5) Dne 4. října 2013 předložilo Irsko Komisi žádost o prodloužení odchylky podle přílohy III bodu 2 třetího pododstavce směrnice 91/676/EHS.

(6) Irsko používá v souladu s čl. 3 odst. 5 směrnice 91/676/EHS akční program na celém svém území.

(7) Ze zprávy Komise Radě a Evropskému parlamentu o provádění směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů za období 2008–2011, která vycházela ze zpráv členských států, vyplývá, že v případě podzemních vod vykazují v Irsku všechny monitorovací stanice průměrné koncentrace dusičnanů nižší než 50 mg/l a 87 % monitorovacích stanic vykazuje průměrné koncentrace dusičnanů nižší než 25 mg/l. V případě povrchových vod vykazují všechny monitorovací stanice průměrné koncentrace dusičnanů nižší než 50 mg/l a více než 99 % monitorovacích stanic vykazuje průměrné koncentrace dusičnanů nižší než 25 mg/l.

[1] Úř. věst. L 375, 31.12.1991, s. 1.
[2] Úř. věst. L 284, 30.10.2007, s. 27.
[3] Úř. věst. L 51, 25.2.2011, s. 19.

(8) V posledních několika letech došlo ke snížení počtu hospodářských zvířat i ke snížení používání umělých hnojiv. V období 2008–2011 ve srovnání s obdobím 2004–2007 se počet skotu snížil o 4 %, prasat o 11 % a ovcí o 22 %. Průměrná zátěž dusíku ze statkových hnojiv v období 2008–2011 činila 105 kg/ha, což znamená ve srovnání s obdobím 2004–2007 pokles o 8 %. Průměrná zátěž fosforu ze statkových hnojiv v období 2008–2011 činila 15 kg/ha, což znamená ve srovnání s obdobím 2004–2007 pokles o 6 %. Používání umělých dusíkatých hnojiv se v období 2008–2011 v porovnání s obdobím 2004–2007 v průměru snížilo o 6 %. Používání umělých fosforečných hnojiv se v období 2008–2011 v porovnání s obdobím 2004–2007 v průměru snížilo o 31 %.

(9) V Irsku se pastviny rozkládají na 93 % zemědělské půdy. Celkově je v zemědělských podnicích s pastvinami 47 % půdy obhospodařováno extenzivně, tedy s poměrně nízkou intenzitou chovu a nízkými vstupy hnojiv, 32 % je obhospodařováno podle agroenvironmentálních programů a pouze 5,2 % je obhospodařováno intenzivně. Sedm procent je využíváno pro zemědělství na orné půdě. Průměrné použití umělých hnojiv na pastvinách je u dusíku 81 kg/ha a u fosforu 7 kg/ha.

(10) Irské podnebí, charakterizované rovnoměrným rozdělením ročních srážek v celém roce a poměrně malým rozsahem ročních teplot, podporuje dlouhé vegetační období travin pohybující se od 330 dnů za rok na jihozápadě přibližně do 250 dnů za rok na severovýchodě.

(11) Komise se po přezkoumání žádosti Irska, zohlednění irského akčního programu a na základě zkušeností získaných z uplatňování odchylky podle rozhodnutí 2007/697/ES ve znění rozhodnutí 2011/127/EU domnívá, že množství statkových hnojiv navržené Irskem, které odpovídá 250 kg dusíku na hektar za rok, neohrozí dosažení cílů směrnice 91/676/EHS, budou-li splněny určité přísné podmínky.

(12) Z dokumentace předložené Irskem vyplývá, že navrhované množství 250 kg dusíku na hektar za rok v zemědělských podnicích s nejméně 80 % pastvin je zdůvodněno objektivními kritérii, jakými jsou vysoké srážky, dlouhé vegetační období a velké výnosy trávy s vysokou spotřebou dusíku.

(13) Platnost rozhodnutí 2007/697/ES ve znění rozhodnutí 2011/127/EU končí dne 31. prosince 2013. Aby bylo zajištěno, že dotčení zemědělci mohou dále využívat této odchylky, je vhodné přijmout toto rozhodnutí.

(14) Opatření stanovená tímto rozhodnutím jsou v souladu se stanoviskem Výboru pro dusičnany zřízeného podle článku 9 směrnice 91/676/EHS,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Odchylka požadovaná Irskem v dopise ze dne 4. října 2013 za účelem povolení vyššího množství statkových hnojiv, než uvádí první věta druhého pododstavce bodu 2 přílohy III směrnice 91/676/EHS a bod 2 písm. a) přílohy III uvedené směrnice, se uděluje za podmínek stanovených v tomto rozhodnutí.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto rozhodnutí se použijí následující definice:

a) „zemědělskými podniky s pastvinami“ se rozumějí podniky, v nichž tvoří travní porost nejméně 80 % zemědělské plochy vhodné pro použití statkových hnojiv;

b) „pasoucími se hospodářskými zvířaty“ se rozumí skot (s výjimkou jatečných telat), ovce, jelenovití, kozy a koně;

c) „travou“ se rozumí trvalé nebo dočasné travní porosty (za dočasné se považují pozemky ležící ladem po dobu kratší čtyř let);

d) „pozemkem“ se rozumí jednotlivé pole nebo skupina polí homogenní z hlediska plodin, půdního typu a postupů hnojení.

Článek 3

Oblast působnosti

Toto rozhodnutí se použije na jednotlivé zemědělské podniky s pastvinami a za podmínek uvedených v článcích 4, 5 a 6.

Článek 4

Každoroční žádost a závazek

1. Zemědělci, kteří chtějí využívat odchylky podle tohoto rozhodnutí, každoročně předloží příslušnému orgánu žádost o její povolení.

2. Spolu s každoroční žádostí uvedenou v odstavci 1 se písemně zaváží k plnění podmínek stanovených v článcích 5 a 6.

Článek 5

Používání statkových a jiných hnojiv

1. Množství statkových hnojiv pocházejících z pasoucích se hospodářských zvířat, které je každoročně vpraveno do půdy v zemědělských podnicích s pastvinami, včetně množství vpraveného samotnými zvířaty, nepřekročí množství statkových hnojiv obsahující 250 kg dusíku na hektar za podmínek stanovených v odstavcích 2 až 7.

2. Celkový přísun dusíku nepřekročí předpokládané nároky dotyčné plodiny na živiny, zohledňuje i zásobování z půdy a nesmí překročit maximální míru hnojení na zemědělský podnik, která je stanovena v akčním programu pro dusičnany. Celkové použití dusíku se rozděluje na základě intenzity chovu a výnosnosti pastvin.

3. Pro každý zemědělský podnik se vede plán hnojení, jenž u zemědělské půdy popisuje střídání plodin i plánované použití statkových a jiných hnojiv. Tento plán se v podniku zpřístupní v každém kalendářním roce před 1. březnem. Plán hnojení obsahuje přinejmenším tyto údaje:

a) plán střídání plodin, který musí uvádět plošnou výměru pozemků s travou a pozemků s jinými plodinami, včetně situačního náčrtu s umístěním jednotlivých pozemků;

b) počet hospodářských zvířat, popis systému ustájení a uskladnění, včetně dostupných skladovacích kapacit pro statková hnojiva;

c) výpočet množství vyprodukovaného dusíku i fosforu ve statkových hnojivech v zemědělském podniku;

d) množství, druh a vlastnosti statkových hnojiv dodávaných ze zemědělského podniku nebo do zemědělského podniku;

e) předpokládané nároky plodin na jednotlivých pozemcích na dusík a fosfor;

f) výsledky analýzy půdy, pokud jde o stav půdy z hlediska dusíku a fosforu, jsou-li k dispozici;

g) druh hnojiva, které má být použito;

h) výpočet použití dusíku a fosforu ze statkových hnojiv na každém pozemku;

i) výpočet použití dusíku a fosforu z umělých a jiných hnojiv na každém pozemku.

Plán hnojení se aktualizuje nejpozději sedm dní po provedení jakékoli změny v zemědělských postupech, aby se zajistil soulad mezi plánem a skutečnými zemědělskými postupy.

4. Každý zemědělec vede evidenci hnojení včetně informací týkajících se hospodaření s dusíkem a přísunu fosforu a informací týkajících se nakládání se znečištěnou vodou.

Tyto informace se každoročně předkládají příslušnému orgánu.

5. U každého zemědělského podniku s pastvinami, který využívá odchylky, souhlasí zemědělec s případnou kontrolou žádosti uvedené v čl. 4 odst. 1, jakož i plánu a evidence hnojení.

6. Každý zemědělec, který využívá odchylky, provádí za účelem správného hnojení periodické analýzy dusíku a fosforu v půdě.

Pro každou plochu zemědělského podniku, která je homogenní z hlediska střídání plodin a vlastností půdy, se odběr vzorků a analýza provede nejméně jednou za čtyři roky.

Na každých pět hektarů zemědělské půdy se provede nejméně jedna analýza.

V každém zemědělském podniku využívajícím odchylku se zpřístupní výsledky analýzy koncentrace dusíku a fosforu v půdě.

7. Před osevem travou na podzim se nesmí statková hnojiva rozmetávat.

Článek 6

Hospodaření s půdou

1. Na 80 nebo více procentech plošné výměry vhodné pro použití statkových hnojiv se v zemědělských podnicích vyseje tráva.

2. Zemědělci, kteří využívají jednotlivé odchylky, provedou tato opatření:

a) dočasné travinné porosty se zaorají na jaře;

b) bezprostředně po zaorání trávy na všech půdních typech následuje osev plodinami s vysokou potřebou dusíku;

c) střídání plodin nezahrnuje luštěniny nebo jiné plodiny, které vážou atmosférický dusík.

3. Ustanovení odst. 2 písm. c) však neplatí pro jetel na pastvinách s méně než 50 % jetele ani pro jiné luštěniny, pod které se seje tráva.

Článek 7

Monitorování

1. Příslušný orgán zajistí, aby byly pro každé hrabství, na které se vztahuje jednotlivá odchylka, vypracovány a každoročně aktualizovány mapy znázorňující procentní podíl zemědělských podniků s pastvinami, hospodářských zvířat a zemědělské půdy i mapy týkající se místního využívání půdy.

2. Monitorování se provádí u půdy, povrchových a podzemních vod za účelem poskytování údajů o koncentraci dusíku a fosforu v půdní vodě, minerálního dusíku v půdním profilu a koncentraci dusičnanů v podzemních a povrchových vodách, a to jak v případě podmínek uplatnění výjimky, tak bez nich. Monitorování se provádí v měřítku pro pozemky zemědělských podniků v zemědělských monitorovacích pásmech. Monitorovací místa zahrnují hlavní typy půdy, úroveň intenzity, postupy hnojení a plodiny.

3. U zemědělských pásem nacházejících se v blízkosti nejohroženějších vodních útvarů se provádí zvýšené monitorování vody.

4. Šetření ohledně místního využívání půdy, střídání plodin a zemědělských postupů se provádějí v zemědělských podnicích, které využívají jednotlivé odchylky. Shromážděné informace a údaje vyplývající z analýzy živin uvedené v čl. 5 odst. 6 a monitorování uvedeného v odstavci 2 tohoto článku se použijí pro modelové výpočty rozsahu vyplavování dusičnanů a úniku fosforu, k němuž dochází v zemědělských podnicích využívajících odchylky.

Článek 8

Kontroly

1. Příslušné orgány zajistí, aby byly všechny žádosti o povolení odchylky předloženy ke správní kontrole. Pokud kontrola prokáže nesplnění podmínek uvedených v článcích 5 a 6, je o tom žadatel vyrozuměn. V takovémto případě se žádost považuje za zamítnutou.

2. Na základě analýzy rizik, výsledků kontrol z předchozích let a výsledků všeobecných namátkových kontrol uplatňování právních předpisů provádějících směrnici 91/676/EHS se vypracuje program inspekcí v terénu. Inspekce v terénu týkající se podmínek uvedených v článcích 5 a 6 tohoto rozhodnutí se provádějí nejméně u 5 % zemědělských podniků využívajících jednotlivé odchylky. Jestliže ověření ukáže nesplnění podmínek, je o tom příslušný zemědělec vyrozuměn. Tyto informace musí být vzaty v úvahu při rozhodování o žádosti o povolení odchylky v následujícím roce.

3. Příslušné orgány jsou vybaveny nezbytnými pravomocemi a prostředky pro ověřování, zda jsou dodržovány podmínky odchylky povolené podle tohoto rozhodnutí.

Článek 9

Podávání zpráv

Příslušné orgány předkládají každoročně do června zprávu obsahující tyto informace:

a) mapy znázorňující pro každé hrabství, na které se vztahuje jednotlivá odchylka, procentní podíl zemědělských podniků, procentní podíl hospodářských zvířat a procentní podíl zemědělské půdy, jakož i mapy týkající se místního využívání půdy, podle čl. 7 odst. 1;

b) výsledky monitorování koncentrací dusičnanů v podzemních a povrchových vodách, včetně informací o trendech kvality vody, a to jak za podmínek s odchylkou, tak bez odchylky, a také údaje o vlivu odchylky na jakost vody, podle čl. 7 odst. 2;

c) výsledky monitorování koncentrací dusíku a fosforu v půdní vodě a minerálního dusíku v půdním profilu, a to jak za podmínek s odchylkou, tak bez odchylky, podle čl. 7 odst. 2;

d) shrnutí a vyhodnocení údajů získaných ze zvýšeného monitorování vody podle čl. 7 odst. 3;

e) výsledky šetření ohledně místního využívání půdy, střídání plodin a zemědělských postupů podle čl. 7 odst. 4;

f) výsledky modelových výpočtů rozsahu vyplavování dusíku a úniku fosforu, k němuž dochází v zemědělských podnicích využívajících jednotlivou odchylku podle čl. 7 odst. 4;

g) vyhodnocení toho, jak jsou uplatňovány podmínky odchylky, vycházející z kontrol na úrovni zemědělských podniků, a informací o nevyhovujících zemědělských podnicích, vycházející z výsledků správních kontrol a inspekcí v terénu, podle čl. 8 odst. 1 a 2;

h) srovnávací analýzu kontrol v zemědělských podnicích, které využívají odchylky, a v podnicích, které ji v Irsku nevyužívají. Informace zahrnují údaje týkající se ročních inspekcí, správních kontrol, zemědělských inspekcí v rámci opatření podmíněnosti a statistické údaje týkající se porušení předpisů.

Článek 10

Použití

Toto rozhodnutí se použije v souvislosti s akčním programem Irska provedeným prostřednictvím Evropské unie *(Good Agricultural Practice for Protection of Waters) Regulations 2014 (Statutory Instrument No. 31) z roku 2014.*

Toto rozhodnutí pozbývá platnosti dne 31. prosince 2017.

Článek 11

Toto rozhodnutí je určeno Irsku.

V Bruselu dne 27. února 2014.

Za Komisi

Janez POTOČNIK

člen Komise